

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1996/19
KARAR NO : 1996/63

ÖZET : Anayasa'nın 125., 129. maddeleri ve 657 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca, kişilerin kamu görevleri ile ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı, ilgili kurum aleyhine açtıkları davaların, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : 1- Ceyda Arıkoğlu (kendi adına asaleten çocukları Nihan ve Ayşegül Arıkoğlu adlarına velayet eden.
2- Rukiye Didem Arıkoğlu
3- Eyyüp İslamdar Arıkoğlu
Davalı : 1- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü-ANKARA
2- Pazarcık Belediye Başkanlığı-K.MARAS

O L A Y : Davacıların murisi Mehmet Emin Arıkoğlu, Pazarcık Belediye Başkanı olarak, belediyenin mülkü olan arazide hafriyat yaptırırken Devlet Su İşleri Kahramanmaraş Bölge Müdürlüğüne belediye emrine tahsis edilen 46 AS 613 plâka numaralı damperli kamyonun geri manevrası esnasında çarpma sonucu ölüm olayı meydana gelmiştir.

Davacılar, uğradıkları maddi ve manevi zararın tazmin edilmesi istemiyle idare mahkemesinde dava açmışlardır.

GAZİANTEP İDARE MAHKEMESİ; 14.10.1992 gün ve E.90/1231, K.92/891 sayıyla, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın 85.,90. ve 106. maddeleri uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; tenyiz edilen karar, Danıştay 8. Dairesinin 9.3.1994 gün ve E.93/1260, K.94/776 sayılı kararı ile onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Davacılar, aynı istekle 11.10.1994 tarihinde adli yargı yerinde dava açmışlardır.

ANKARA 20. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 4.5.1995 gün ve E.94/871, K.95/346 sayıyla; hafriyat yapılan arsanın Pazarcık Belediyesine ait olduğunun saptandığı, hafriyat yapılması sebebinin, hem arazinin düzeltilmesi hem de çıkan malzemenin içme suyunu sağlandığı ilçe dışındaki Aksu Çayı yatağında bulunan keson kuyunun sel sularından korunması için dolgu yapımında set oluşturulması olduğu, çalışma yerini şehir merkezinde olması nedeni ile encümen kararı alınmadığının belediye yazısından anlaşıldığı, gerek bu tespitlerden gerekse ceza davası dosyası kapsamında yapılan işin bir kamu hizmeti olduğunun anlaşıldığı; çalışma sahasının Karayolları Trafik Yasasındaki kara yolu

tarifine uymadığı gibi, olayın bu Yasa kapsamında trafik kazası da sayılmadığını belirterek, tam yargı davası niteliğinde olan davanın çözümlenmesinin idare mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilen karar Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 30.10.1995 gün ve 5992-8002 sayılı kararı ile onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Davacıların, 11.12.1995 tarihli dilekçeleriyle meydana gelen olumsuz görev uyuşmazlığının çözümlenmesini istemeleri üzerine adli yargı dosyaları, Cumhuriyet Savcılığına 12.2.1996 gün ve 5/18749 sayılı havaleleri ile, Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.1.1996 gün ve 95/346 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Böylece, idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr.Erol Alpar ve Ertuğrul Takanın katılmaları ile yaptığı 8.4.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in, idari yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, destekten yoksun kalındığı ileri sürülerek maddi ve manevi tazminat istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında: "İdarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu" belirtilmekte; 129. maddesinin 5. bendinde de: "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve Kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir." hükmü yer almış bulunmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13. maddesinde de keza; kişilerin kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı, bu görevi yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açacakları, kurumun genel hükümlere göre personele rücu hakkının saklı olduğu yolunda bir düzenleme yapılmış bulunmaktadır.

Öğretide, uygulamada ve bu arada Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşmiş kararlarında da kamu hizmetlerini yürütmekle görevli kılınmış bir kamu kurumunun kendisini görevli kılan kanunlarda gösterilen hizmetlerden birinin yürütülmesi sırasında, kişilere verdiği zararın

tazmini isteğine ilişkin davada, kamu hizmetinin yöntemine uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, kamu yararına uygun olarak işletilip işletilmediğinin ve hizmet kusuruyla zarara sebep olunup olunmadığının saptanmasının, idari yargı yerine ait olduğu kabul edilmektedir.

Dava kapsamında hafriyat yapılan yerin, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının 3. maddesinde tarif edilen karayolu niteliğinde olmayıp, tapuda belediye adına kayıtlı bulunduğu, dolayısıyla aynı maddeye göre, kazanın da trafik kazası olmadığı anlaşılmaktadır. Kaza ya neden olan aracın, DSİ 20. Bölge Müdürlüğüne ait olduğu ve hafriyat malzemesi nakletmek üzere belediye emrine tahsis edildiği kurum kayıtlarından anlaşılmaktadır.

Belediye bir kamu kurumudur. Müteveffa Belediye Başkanınca arazi çalışması yaptırılarak çıkan molozun, içme suyu sağlanan kuyunun sel sularından korunmasını temin amacıyla kullanılması işinin de kamu görevi olduğunda bir kuşku bulunmamaktadır. Aracı, geçici olarak belediye emrine veren DSİ de bir kamu kurumudur ve araç şoförü DSİ'nin elemanıdır.

Bu durumda Anayasanın yukarıda açıklanan maddeleri ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi kapsamına giren ve kamu görevi ile ilgili zarara ilişkin uyuşmazlığın idari yargı yerince çözümlenmesi gerekir.

Bu nedenlerle, kamu hizmeti yürütmekle görevli kılınmış kamu kurumunun anılan hizmetin yürütülmesi sırasında kişiye verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davanın görülmesi ve kamu hizmetinin yöntemine göre yapılıp yapılmadığının tespiti, idari yargı yerinin görev alanına girdiğinden Gaziantep İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

.../....

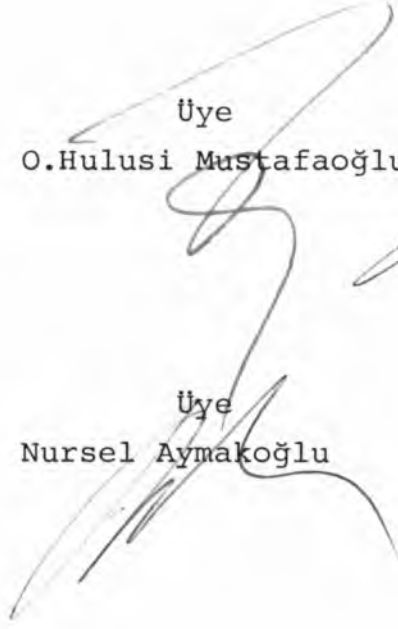
94
4

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Gaziantep İdare Mahkemesi- nin 14.10.992 günlü, E.90/1231, K.92/891 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 8.4.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

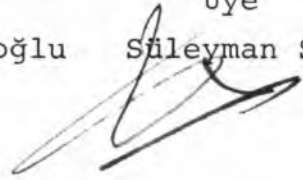
Başkan
Selçuk TÜRÜN



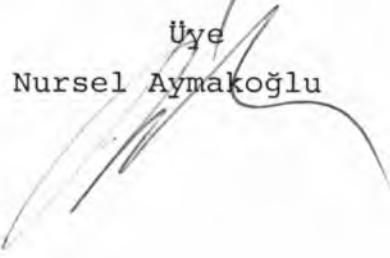
Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu



Üye
Süleyman Sezen



Üye
Nursel Aymakoğlu



Üye
Zafer Kantarcıoğlu

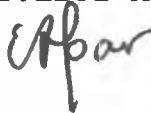


Bu kararın Resmi gazete'de yayımı uygundur.

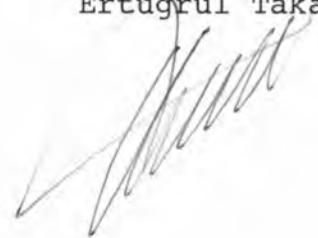
Başkan



Üye
Dr.Erol Alpar



Üye
Ertuğrul Taka



1
64